

Inspectie natuurwaarden Pompgebouwen Brunssum, 2009

**Inspectie natuurwaarden
Pompgebouwen Brunssum, 2009**

Status: definitief

In opdracht van:

Contactpersoon: dhr. F. van Heur

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Nederweert, 1 september 2009

Projectnummer: 09-073

Foto omslag: Zicht op plangebied (Google Earth)

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Ten behoeve van de ontwikkeling van de 'pompgebouwen' in het Schutterspark te Brunssum heeft ingenieursbureau Oranjewoud aan Bureau Meervelt gevraagd een inspectie uit te voeren naar het voorkomen van Steenmarter en vleermuizen. In de pompgebouwen komt een overdekte speeltuin, verdeeld over drie gebouwen. Hier kunnen kinderen tot 14 jaar terecht voor vele vormen van amusement en ontspanning (minibowling, luchtkussens, glijbanen, doolhof, kronkeltorens) en is er voor jong en oud een cafetaria met binnenterras. Voor de allerkleinsten komt er een aparte binnenspeeltuin met aangepaste spel- en speelvoorzieningen. In een vierde gebouw wordt tenslotte een multifunctioneel centrum ingericht waar kinderfeestjes en kindertheater plaats kunnen vinden. Het gehele pompgebouwencomplex wordt aan de buitenzijde opgeknapt "in de oude stijl" en door veranda's met elkaar verbonden (bron: <http://www.nieuwsbank.nl/inp/2003/12/17/R080.htm>)

De inspectie naar het voorkomen van Steenmarter en vleermuizen is uitgevoerd op 27 augustus 2009, in de avonduren (19.45 tot 21.30). In deze notitie wordt aangegeven of, en zo ja welke vleermuizen in en rond de te renoveren opstallen aanwezig zijn of te verwachten zijn en welke wettelijke bescherming deze genieten.

1.2 Beschrijving plangebied

De pompgebouwen liggen in het Schutterspark en worden aan alle zijden omgeven door bos. De gebouwen zijn vrij plomp, rechthoekig en vrij hoog. De drie op een rij liggende gebouwen zijn voorzien van een puntdak, met daarop een kleine verhoging. Het andere gebouw is lager en heeft (voor zover zichtbaar) heeft een platter dak. De panden staan al jaren leeg en worden nu incidenteel gebruik voor uitvoeringen van voorstellingen of artistieke evenementen. De gebouwen worden niet verwarmd.

De gebouwen zijn voorzien van metalen deuren en alle openingen zijn met gaas afgezet. De voormalige grote ramen zijn dichtgemetseld. In de nokken van de drie op een rij staande gebouwen bleek het gaas kleine openingen te hebben, groot genoeg om voor vleermuizen doorheen te kruipen.

Figuur 1: Ligging pompgebouwen in rode cirkel (Google Earth, 2008).

Figuur 2 : Impressie pompgebouwen

2. RESULTATEN INSPECTIE

Algemeen

Op 27 augustus 2009 is een inspectie uitgevoerd naar het voorkomen van Steenmarter en vleermuizen vanaf de buitenkant van de pompgebouwen. Hierbij is aandacht besteed aan het mogelijk voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van deze soorten (uitvliegende vleermuizen) en is gezocht naar sporen van vleermuizen (prooiresten, keutels, 'invliegvegen'). Tevens is met een batdetector nagegaan of en indien aanwezig, welke vleermuizen rond de pompgebouwen voorkomen. De inspectie heeft enkel aan de buitenkant plaatsgevonden. Drie van de vier pompgebouwen heeft geen verdieping, waardoor een inspectie van het dak en bovenzijde van het gebouw praktisch bijna niet uitvoerbaar is.

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen (prenten, keutels, prooiresten) aangetroffen. Hoewel geen sporen werden aangetroffen zijn de pompgebouwen potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfsplaats. De soort is in Zuid-Limburg vrij algemeen en heeft een wijde verspreiding. Steenmarters hebben in hun territorium een aantal vaste rust- en verblijfsplaatsen. In de omgeving van het Schutterspark zijn meerdere opstallen aanwezig die dienst kunnen doen als rust- en verblijfsplaats voor Steenmarter. Door het renoveren van de pompgebouwen is er geen gevaar dat de populatie rond Brunssum in het geding komt.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek in augustus werden maximaal twee jagende Gewone dwergvleermuizen waargenomen in de open ruimte tussen de pompgebouwen en de bosrand. Sporen of indicaties van invliegen of uitvliegen werden niet waargenomen. De meest geschikte in- en uitvliegopeningen bevinden zich in de nokken van de gebouwen die moeilijk te overzien zijn, waardoor eventueel in- en uitvliegen makkelijk gemist kan worden. Het is aannemelijk dat de pompgebouwen ook (al dan niet jaarrond) dienst doen als vaste rust- en verblijfsplaats voor deze soort.

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden gevonden in muren met spouw, maar ook achter betimmering en daklijsten of onder dakpannen (LNV, 2007). Het ontbreken van bewoningssporen sluit niet uit dat de pompgebouwen toch gebruikt worden door vleermuizen. Gezien de ligging, de staat van het gebouw en het extensieve gebruik van de panden is het waarschijnlijk dat de panden deel uitmaken van het leefgebied (vaste rust- en verblijfsplaats) van de Gewone dwergvleermuis.

In de kilometerhokken rond de pompgebouwen in het Schutterspark worden regelmatig vleermuizen waargenomen (Huizenga et al, 2005). In de omgeving komen Watervleermuis, Gewone dwerg-

vleermuis en Laatvlieger voor. Deze soorten zijn in ons land vrij algemeen tot zeer algemeen en niet bedreigd.

In het kader van de aanleg buitenring Parkstad heeft Arcadis in 2007 onderzoek gedaan naar het voorkomen van vleermuizen onder andere rond Brunssum (Arcadis, 2008). Tijdens dit onderzoek werden verblijfplaatsen aangetroffen van Gewone dwergvleermuizen en zijn er grote aantallen foeragerende vleermuizen aangetroffen boven en langs de bosranden en visvijvers van de Kattekoelenvijver die ten noorden van het Schutterspark ligt (Gewone dwergvleermuis: 30 ex., Gewone grootoorvleermuizen: 20-25 ex. en Watervleermuizen: 5-7 ex. in de avond en kleine aantallen van bovengenoemde soorten samen met Franjestaarten 2-3 ex. in de ochtend). In het rapport wordt het volgende beschreven: *'Het is aannemelijk dat er verblijfplaatsen voorkomen in het omliggende bosgebied van Franjestaart, Watervleermuis en/of Gewone grootoorvleermuis, gezien de ochtendwaarnemingen van deze dieren in het gebied. Rondom, boven en langs de bosranden en de vijver Schutterspark zijn grote aantallen foeragerende vleermuizen (3 soorten) waargenomen. Ook hier gaat het om Watervleermuizen (30-40ex.), Gewone dwergvleermuizen (10ex.) in de avond en gedurende de nacht, en enkele Gewone grootoorvleermuizen (10ex.) in de ochtend. De aanwezigheid van grote hoeveelheden Watervleermuizen en Gewone grootoorvleermuizen duidt op de aanwezigheid van koloniebomen in het beboste deel rondom het Schutterspark'* (Arcadis, 2008).

In het onderzoek van Arcadis beperkt men zich tot het noemen van mogelijk aanwezige koloniebomen in het beboste deel rondom het Schutterspark. Voor genoemde soorten kunnen gebouwen (zeker ook de pompgebouwen) echter ook de functie van (vaste) verblijfplaats vervullen.

Alle soorten vleermuizen zijn zwaar beschermd (worden genoemd in tabel 3 van de Flora- en Faunawet en bijlage 4 van de Habitatrichtlijn). Het plangebied maakt deel uit van het foerageer- en migratiegebied van vleermuizen. Het plangebied blijft deze functie behouden tijdens en na de ingreep. Aanwijzingen voor het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen werden tijdens de inspectie niet gevonden (geen overwinterende dieren of bewoningssporen zoals meststrepen, invliegopeningen of keutels).

Gezien het feit dat het hier gaat om een eenmalige inspectie door een persoon en een onoverzichtelijke situatie ter plekke van de gebouwen, kunnen uitvliegende vleermuizen gemakkelijk gemist zijn.

3. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

3.1 Conclusies

- De pompgebouwen lijken ongeschikt als vaste rust- en verblijfsplaats voor Steenmarter. Tijdens de inspectie werden geen dieren of sporen aangetroffen.
- Op basis van het veldbezoek blijkt dat de omgeving van de pompgebouwen deel uitmaakt van het leefgebied van de Gewone dwergvleermuis. Tijdens het veldbezoek in augustus werden maximaal twee jagende Gewone dwergvleermuizen waargenomen in de open ruimte tussen de pompgebouwen en de bosrand. Sporen of indicaties van invliegen of uitvliegen werden niet waargenomen. De meest geschikte in- en uitvliegopeningen bevinden zich in de nokken van de gebouwen die moeilijk te overzien zijn, waardoor eventueel in- en uitvliegen makkelijk gemist kan worden. Het is aannemelijk dat de pompgebouwen ook (al dan niet jaarrond) dienst doen als vaste rust- en verblijfsplaats voor deze soort.
- Op basis van het veldbezoek, het huidig gebruik van de pompgebouwen en de bekende gegevens over vleermuizen rond het Schutterspark is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfsplaatsen van andere soorten in de pompgebouwen niet uit te sluiten. Om zekerheid te krijgen over de betekenis van de pompgebouwen voor vleermuizen wordt nader onderzoek aanbevolen. Het nader onderzoek dient zowel uit enkele winterinspecties als zomerinspecties te bestaan, waarbij de gebouwen ook van binnen worden geïnspecteerd.
- In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht opgenomen. Dit houdt in dat voorafgaand aan de ingreep alle maatregelen dienen te worden getroffen om nadelige gevolgen op flora en fauna voor zover mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht geldt altijd, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Arcadis, 2008. Aanvullend ecologisch onderzoek buitenring Parkstad voor het Nederlandse deel. 110621/CE8/070/000213.AEO.

Agreement on the conservation of populations of European Bats. Eurobats, 1991.

Besluit houdende wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet . 2005.

Besluit inwerkingtreding Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatsblad 2001, nr. 656.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij van de KNNV, Utrecht.

Dienst Landelijk Gebied, 2006 (concept). Handreiking Flora en Faunawet.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79/409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92/43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.

Huizenga C.E., L.S.G.M. Verheggen & R.W. Akkermans, 2005. Werkatlas Zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Volkshuisvesting. Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2004. Nota Ruimte.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa. Bern, 1979.

www.minlnv.nl

www.limburg.nl

www.waarneming.nl